

Пригадай правила

Що називається дієприкметником?

Які граматичні ознаки у дієприкметника від дієслова?

Що спільного у дієприкметника і прикметника?

Синтаксична роль дієприкметника

Визначте граматичні ознаки дієприкметника усміхнений

Дієприкметник – це особлива форма дієслова, що виражає ознаку предмета за дією або станом.

Час та вид.

Змінюються за родами, числами, відмінками.

Виступає означенням або присудком.

Чоловічий рід, однина, називний відмінок, минулий час, доконаний вид.

Щоб переглянути відповідь, натисни на початок твердження.

Запиши дієслова у три стовпчики: дієслова, прикметники, дієприкметники

Духмяний, зеленіти, зів'ялий, зелений, згоріти, покручений, згорілий, сивий, чорний, палати, в'язати, перестиглий, палаючий, німіючий, дзвінкий, промоклий, дрібний, посмутнілий.

Перевір себе

Дієслова

Зеленіти Згоріти Палати

В'язати

Прикметники

Духмяний Зелений Сивий Чорний Дзвінкий Дрібний

Дієприкметники

Зів'ялий

Покручений

Згорілий

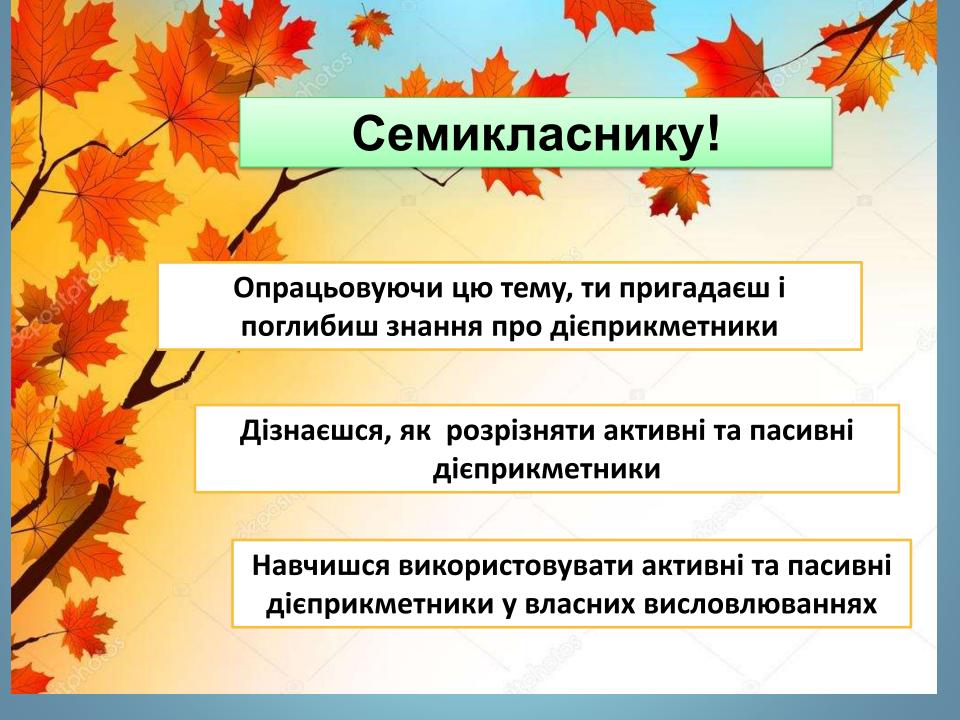
Перестиглий

Палаючий

Німіючий

Промоклий

Посмутнілий

Запишіть речення, вкажіть в них дієприкметники. Який з дієприкметників вказує на ознаку предмета, який сам щось робить або робив, а який – на ознаку предмета, з яким щось роблять або робили.

Вгорі цвіте блакить, усіяна хмарками.

А дрімаючій смереці казка сниться лісова.

Пливе здаля пора осінніх гроз, барвішають палаючі узлісся.

Руді стежки роз'їдені дощами.

Перевір себе!

АКТИВНІ ДІЄПРИКМЕТНИКИ

ПАСИВНІ ДІЄПРИКМЕТНИКИ

Виражають ознаку предмета за дією, яку предмет виконує сам

Виражають ознаку предмета , який зазнає на собі дії іншого предмета

Теперішній час	шній час Минулий час	
-уч, -юч, -ач, -яч	-Л	-н, -ен, -т
пломеніючий,	пожовтілий,	зірваний,
голублячий,	промоклий	розфарбований,
		роз'їдені, забутий

Активні й пасивні дієприкметники

Час	Дієвід- міна	Активні		Пасивні	
		Спосіб творення	Приклади	Спосіб творення	Приклади
Тепе- рініній	I	основа те- перішнього часу + -ŷv- (-юv-) основа те- перінінього часу + -av- (-яv-)	пишуть — пи- шучий, чита- ють — чита- ючий лежать — ле- жачий, сто- ять — стоя- чий	_	_
Мину- лий		основа інфінітива неперехід- них дієслів + - \hata- (рідніе - \hat{\mu}-)	згоріти — згорілий, посивіти — посивілий, перемогти — перемігший	основа інфінітива перехід- них діє- слів +	сказати — сказаний, зробити — зроблений, шити — шитий _Эжбътъбо

жовтий – пасивний дієприкметник

червоний - активний дієприкметник

Мріючий ліс, проспівана пісня, зів'яле листя, міцніючий мороз, скошений лан, дозрілий овоч, лежачий камінь, записаний вислів.

Перевір <u>себе!</u>

Відгадайте загадки. Знайти у них дієприкметники. Визначити, які з них – активні, а які – пасивні.

Поле

Небо і зорі

Листопад

- 1. Повернуте до сонця золоте донце.
- 2. Зимою біле, весною чорне, літом

Соняшник

- зелене, восени стрижене.

 3. Повна діжка жита п'ятачком накрита.
 - Мак
- 4. Розстелений кожушок, на нім посіяний горошок.
 - 5. Висить сито, не руками зроблене.
 - 6.Краплі з неба, дахів, стріх.

Павутина

Дощ холодний, перший сніг.

Почорнілий тихий сад,

Що за місяць?

Творче конструювання

Перепишіть речення, від поданих у дужках дієслів утворіть активні дієприкметники . Утворені дієприкметники поставте в потрібній формі, визначте їх рід, число, відмінок, вид та час. У моїй душі кружляє лист (опадати).

1 лист припав обличчям (пожовтіти) до грудочок (змокнути) землі.
Ліс посміхається в (чарувати) красі.

Перевір себе

У моїй душі кружляє лист опалий (ч.р.,одн., Н.в., недок. в., мин. ч.). І лист припав обличчям пожовтілим (с. р., одн., О. в.,док. в., мин. ч.), до грудочок змоклої (ж. р., одн., Р. в., док. в., мин.ч.) землі. Ліс посміхається в чаруючій (ж. р., одн., М. в., недок. в., теп. ч.) красі.

Цифровий диктант

Запишіть слова, позначаючи їх числами(1 — активні дієприкметники, 2 — пасивні дієприкметники).

Сяючий, скривджений, думаючий, змальований, прогнилий, вихований, охриплий, лежачий, задубілий, киплячий, знайдений.

Щоб перевірити себе, натисни тут

Ключ: 1, 2,1,2,1,2,1,1,1,1,2.

